

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2017. május 17-én tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2016. évi átfogó értékeléséről

Előterjesztő: dr. Váliné Antal Mária címzetes főjegyző

Előkészítő: dr. Váliné Antal Mária címzetes főjegyző

Andorkó Mihályné irodavezető

Tóth Árpádné intézményvezető

Icsu Ferencné intézményvezető

Hágen József intézményvezető

Iktatószám: 1033/2017.

Véleményezte: Humánfeladatok és ügyrendi bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 94. § és 96. §-a meghatározza a települési önkormányzat gyermekvédelmi, gyermekjóléti feladatait, a helyi ellátórendszer kiépítésével, működtetésével, a gyermekek ellátásának megszervezésével kapcsolatos teendőit.

A gyermekek védelmének rendszere a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítása.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése előírja a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés készítését minden év május 31-ig. Jelen előterjesztés a 2016. évi helyzetértékelést, a statisztikai adatokat tartalmazza. A beszámoló tartalmi elemeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet 10. sz. melléklete határozza meg.

Polgár Város Önkormányzatának ellátási területe a település lakosságára terjed ki.

1. Demográfiai mutatók

Állandó lakosság száma 2016. december 31. napján:	8035 fő
0-3 évesek száma:	325 fő
4-6 évesek száma:	225 fő
7-14 évesek száma:	602 fő
15-18 évesek száma:	384 fő
Gyermekek száma összesen:	1536 fő

Az összlakosság létszáma az előző évivel megegyező, a gyermekek létszáma egy korosztály kivételével – 7-14 évesek - emelkedett, összesen 31 fővel.

Óvodai létszám 261 fő, bölcsődei beiratkozott gyermekek száma 14 fő, általános iskolai tanuló létszám 528 fő, a József Attila Gimnázium és Szakképző Iskolába 98 fő polgári gyermek tanul.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvény alapján megállapítja a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2016. évben 652 fő volt jogosult.

Elutasító döntés nem született, ennek főleg az az oka, hogy az ügyfeleket tájékoztatjuk a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételének feltételeiről, és ha úgy látják, hogy nem lesznek jogosultak, kérelmüket nem nyújtják be.

Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményre egy fő vált jogosulttá.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én fennáll, annak a tárgyév augusztus hónapjában, illetve akinek a tárgyév november 1-én fennáll, annak a tárgyév november hónapjában pénzbeli támogatást folyósít (gyermekenként 5.800.- Ft összegben.)

Szintén a jegyző feladata a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása. Az értékelési időszakban hátrányos helyzetről 273 esetben, míg halmozottan hátrányos helyzetről 246 esetben készült döntés.

2.1.Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

Az önkormányzat un. önként vállalt feladatként bérlettámogatásban részesíti a helyi rendelete alapján azokat a középiskolás gyermekeket, akik lakóhelyüktől távoli intézményben tanulnak. A bérlettámogatás a teljes összegre kiterjed, ez 2016. évben az önkormányzati költségvetésben 1.200 eFt kiadást jelentett 46 fő esetében.

Nem tartozik szorosan a gyermekvédelmi, gyermekjóléti tevékenységhez, és csak részben érinti a 18 éves korosztályt, mégis fontosnak tartom megemlíteni, hogy Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjban 2016. évben 87 felsőoktatási hallgatót részesítettünk 3.500.-Ft/hó összegben, 10 hónapon keresztül. Ez az önkormányzatnak 2.082.500 Ft költségvetési kiadást jelentett.

A hatósági iroda munkatársai végzik bírósági és egyéb társhatósági megkeresésekre a környeztanulmányt, amely gyermekelhelyezési, házasságfelbontás, gyermektartásdíj iránti perekben, gondozási díj megfizetése ügyekben a leggyakoribbak. A környeztanulmány fizikai elkészítésére felkérjük a gyermekjóléti szolgálatot, melyre a gyermekvédelmi törvény lehetőséget biztosít.

2.2. Gyermekétkeztetés megoldásának módja, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Városgondnokság által üzemeltetett konyhákban az alábbi korosztályok részére történik közétkeztetés: bölcsődei étkeztetés 5-15 fő, óvodai étkeztetés 250 fő, alsó tagozatos iskolás 280 fő, felső tagozatos iskolás 210 fő és 7 fő középiskolás.

0-3 éves korosztály esetén napi 4x-i gyermekétkeztetést biztosít a Városgondnokság által üzemeltetett óvoda konyhája, 3-6 éves korosztály esetén napi 3 x-i étkezésben részesülnek a gyermekek, általános iskolai tanulók alsó és felső tagozat esetén a napi 1,2 illetve 3 x-i étkezésben részesülnek a tanulók az igények szerint.

Az étkeztetés 1-8 évfolyam esetén az általános iskola ebédlőjében történik. A gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolás tanulók esetén szintén az általános iskola ebédlőjében történik az étkeztetés.

Étkezési kedvezményben részesülők száma: 552 fő.

Rászorultsági alapon gyermekvédelmi kedvezményben részesülő család gyermekeire tekintettel 100 %-os támogatásban részesül. A nevelt gyermek szintén 100 %-os támogatásban részesül. Jövedelem alapján szintén 100 %-os támogatást kérhet a szülő. 3 vagy több gyermekes család esetén az egy háztartásban élő eltartott gyermekek esetén kérhetik az 50 %-os támogatás megállapítását. Szakorvos által leigazolt tartósan beteg gyermek esetén a szakorvosi igazolás alapján szintén az 50 %-os támogatást kérheti a szülő.

2016. kedvezményes gyermekétkezői létszámadatok korosztályok szerint

<i>Korosztály</i>	<i>100%</i>			<i>50%</i>		<i>Összes kedvezményben részesülő gyermek száma</i>
	<i>GYVK</i>	<i>Nevelt gyermek</i>	<i>Jövedelem</i>	<i>3 gyermekes</i>	<i>Tartós beteg</i>	
0-3 évesek	2	0	8	0	0	10
3-6 évesek	92	19	56	14	0	181
6-14 évesek	268	53	0	35	3	359
14-18 évesek	0	0	0	2	0	2
<i>összesen:</i>	<i>362</i>	<i>72</i>	<i>64</i>	<i>51</i>	<i>3</i>	<i>552</i>

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról a Szociális Szolgáltató Központ szakmai beszámolója, a gyermekek napközbeni ellátásának módjáról a Napsugár Óvoda és Bölcsőde készített beszámolót az alábbiak szerint:

Polgári Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Előzetesen ahhoz, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat beszámolóját értékelni lehessen a területet érintő 2016. évi jelentősebb változásairól szükséges számot adni.

A jogszabályi változásoknak köszönhetően 2016. január 01-től a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, így létrehozva a kétszintű család- és gyermekjóléti szolgáltatást. A központi jogszabályok alapján, új intézményi formaként jelentek meg települési szinten család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint járási szinten a család- és gyermekjóléti központok.

A feladatmegosztás tekintetében a járási család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe kerültek a hatósági intézkedéshez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenységek (pl.: védelembe vétel), valamint a speciális szolgáltatások biztosítása (pl.: pszichológus, jogász), települési szintű család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe kerültek a lakóhely szintű minimumszolgáltatásoknak a biztosítása.

Polgár városában a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Polgár Város Önkormányzata Szociális Szolgáltató Központjának intézményegységeként működött, s feladatát Polgár város közigazgatási területén végezte. A család- és gyermekjóléti szolgálat önálló szakmai egységként látta el munkáját. A szakmai feladatok meghatározásában két törvény rendelkezései az irányadóak. A gyermekjóléti szolgáltatás esetében az 1997. évi XXXI. törvény 39-40. §-a, a családsegítés esetében pedig az 1993. évi III. törvény 64. §-a.

A családsegítés célja a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott komplex szolgáltatás.

A gyermekjóléti szolgáltatás a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás.

Feladata a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése az elfogadott szakmai program alapján. Ennek értelmében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét. Működteti a gyermekvédelmi jelzőrendszert, melyben az érintett intézmények, jelzőrendszeri tagok által veszélyeztetettnek ítélt gyermekek családjával felveszi a kapcsolatot, annak érdekében, hogy a veszélyeztetettséget megszüntessék.

A szociális munka eszközeivel, szociális szolgáltatások biztosításával igyekszik elkerülhetővé tenni a hatósági beavatkozásokat. Megteremti annak lehetőségét, hogy a szükséges hatósági intézkedéseket körültekintő előkészítő munka, alternatív megoldások kipróbálása után hozzák meg az illetékesek. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által nyújtott ellátásra a településen élő minden lakos jogosult.

A család- és gyermekjóléti szolgálat munkáját elsősorban az alábbi jogszabályok alapján végzi: Az új intézmények által ellátandó családsegítés feladatait továbbra is az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekjóléti szolgálat feladatait pedig a

gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza. A két törvény szakmai végrehajtási rendeletében került szabályozásra a részletes szolgáltatástartalom, valamint a feladatellátás tárgyi és személyi feltételei.

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000. SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

A szolgálat személyi és tárgyi feltételei:

A család- és gyermekjóléti szolgálatok személyi és tárgyi feltételeinek irányszámainak és minimum normáinak „A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet” szabályozza az 1. számú mellékletében.

A szolgálat személyi feltételei jelenleg megfelelnek a jogszabályi követelményeknek.

2016. december 31-én az alábbi személyi feltételekkel működött a Gyermekjóléti Szolgálat:

- 1 fő szakvizsgázott szociálpedagógus, aki a családsegítő feladatok mellett ellátta a szakmai irányítással kapcsolatos feladatokat is,
- 3 fő szociálpedagógus, akik családsegítő feladatok ellátását végezték.

Család- és Gyermekjóléti szolgálatunk az alábbi szakemberekkel rendelkezik:

A család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai munkáját segítette 1 fő pszichológus, aki a hajdúnánási Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde pszichológusaként, kihelyezett tanácsadást tartott heti 4 órában, 2016. áprilisától. A szolgáltatást a családsegítő javaslatára, a gyermekjóléti alapellátás keretében gondozott gyermek és a szülő veheti igénybe. A pszichológusi segítséget különösen magatartászavar, családi konfliktus, életvezetési, kamaszkori problémák, nevelési nehézségek esetén veszik igénybe.

A tanácsadáson Polgár településen 21 fő vett részt, összesen 98 alkalommal. A pszichológiai tanácsadásra egész évben folyamatos igény mutatkozott. Kihasználtsága 100%-os volt.

A Család- és Gyermekjóléti Központ jogi tanácsadást is biztosított, csütörtöki napokon 4 órában. A szakember elsősorban a velünk kapcsolatban álló klienseknek többnyire válási, gyermek elhelyezési, kapcsolattartási, tartásdíj ügyekben nyújtott segítséget. A jogi tanácsadást 23 fő vette igénybe 29 alkalommal.

Tárgyi feltételek:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat épületének külső és belső felújítására, festésére került sor 2016. júliustól. A Szolgálat összes helyiségében megtörténtek a felújítási munkálatok.

Az intézmény helyiségei teljes mértékben megújultak. Új, modern színeket kaptak a falfelületek, teljes padlóburkolat-csere történt, valamint egy irodahelyiség régi, elavult bútorzat cseréjére is sor került. A mellékhelyiségek korszerűsítése, felújítása is megtörtént, az akadálymentesítés nem egészében biztosított.

Az ügyfelek ellátása komfortosabbá és biztonságosabbá vált, az irodák átalakításakor elsődleges szempont volt a családbarát környezet létrehozása. A munkatársak tiszta, igényesebb környezetben dolgozhatnak tovább, s fogadhatják a város lakosait.

Az épületben 2 irodahelyiségben tartja ügyfélfogadását a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, ahol minden dolgozó munkavégzéséhez rendelkezésre áll internettel ellátott számítógép, és irodánként egy-egy közös használatban lévő multifunkcionális nyomtató. Szolgálat 2 db saját használatú telefont és fax-készülékkel rendelkezik. A családsegítők mindegyikének saját íróasztala van, ahol fogadja a klienseket. A kliensek anyagait, személyes dokumentációkat kulccsal zárható szekrényben tároljuk.

Épületen belül egy váró helyiség és egy interjúszoba áll még rendelkezésre. Az utóbbi megléte lehetőséget biztosít a klienssel végzett egyéni esetkezelésre, segítő beszélgetésre.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat interjúszobája helyszínen szolgált a pszichológiai és jogi tanácsadásnak, valamint jelenleg is helyet biztosít a kapcsolattartások megvalósításához. Azon kapcsolattartások megvalósításához, mely a jelenleg nevelésben lévő – korábban gondozott – gyermekek és a vérszerinti szülők között valósul meg. A vérszerinti szülővel pedig a hajdúnánási Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere a nevelésben lévő gyermekek hazagondozása érdekében áll kapcsolatban. Tapasztalatunk szerint ez a fajta, illetve a felügyelt kapcsolattartások száma is emelkedő tendenciát mutat a korábbi évekhez képest.

2016. január 11. napjától a hajdúnánási Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere, egy irodahelyiségben kapott helyet a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2 családsegítőjével.

Szakmai tevékenységünk:

A Szolgálat nyitott intézmény, szolgáltatásai ingyenesek. A szolgálat keddi napokon nem tart ügyfélfogadást, ezeken a napokon a családsegítők az irodai háttérmunkát, illetve családlátogatást végeznek. Hetente egy nap (szerda) egész napos az ügyfélfogadás, ekkor a dolgozó szülők is felkereshetik szolgálatunkat. Működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. Az együttműködés elvére épül, igyekezve ezzel megelőzni a hatósági intézkedést. A segítségnyújtás főbb formái között az információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, segítő beszélgetés, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel.

A 15/1998. (IV.22.) NM rendelet 7. §.-ában foglaltaknak megfelelően „a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végzők számára biztosítani kell a heti munkaidőkeretének legalább

a felét kötetlen munkaidő-beosztás keretében, a szociális segítőmunka, illetve az adatgyűjtés helyszínen való elvégzéséhez”, mely a munkáltató által biztosított. A családsegítők családgondozást végeznek a családban jelentkező működési zavarok megoldása érdekében. Munkamódszerük az egyéni esetkezelés, segítő beszélgetés és szabadidős programok szervezése.

A táblázat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenységeit mutatja be nem és kor szerinti bontásban:

Sor-szám	Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	25-34 év	35-49 év	50-61 év	62 évesnél idősebb	Összesen	Családok száma
01	Együtm. megáll. alapján	Férfi	11	8	22	16	6	8	15	0	0	86	
02		Nő	11	12	18	17	8	17	29	2	1	115	
03		Össz.	22	20	40	33	14	25	44	2	1	201	58
04		Ebből központ-ból érkező	0	0	2	5	0	2	8	1	0	18	
05	Tanácsadottként megjelentek száma											183	92
06	Egyszeri alkalommal megjelentek száma		0	10	15	20	22	92	123	179	29	490	241

Polgáron – 2016. évben – a család- és gyermekjóléti szolgálat összesen a 0-18 évesek közül 115 alapellátott gyermek, és a 18-62 évesnél idősebb korosztályból 86 együttműködési megállapodással rendelkező felnőtt személy gondozását látta el (összesen: 201 fő), 58 család vonatkozásában.

A 2016. január 01-től a család- és gyermekjóléti központok létrejöttével a hatóság közeli intézkedéseket (védelembe vétel, családba fogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás) szükségessé tevő ügyek esetében a szakmai tevékenységek megszervezését, koordinálását a járás székhelyen (Hajdúnánás) működő központ esetmenedzsere végzi. A család- és gyermekjóléti szolgálat az esetmenedzser által elkészített gondozási-nevelési tervből részfeladatokat valósít meg.

Megjegyzendő a gyermek ellátotti létszám tekintetében – a korábbi éveket figyelembe véve – a stagnálás, annak ellenére, hogy a hatósági jellegű tevékenységek 2016. 01. 01-től átkerültek a járási szintű Család- és Gyermekjóléti Központ feladatkörébe.

A 0-18 éves korcsoportot vizsgálva megállapítható, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is legmagasabb számban a 6-13 éves korosztály érintett. 2016. évben ez a korosztály a gondozásban lévő gyermekek 35%-át teszik ki.

A szolgálatnál együttműködési megállapodással rendelkező felnőtt ügyfelek esetében, az életkori megoszlást figyelembe véve elmondható, hogy a legmagasabb számban a 35-49 éves korosztály jelenik meg, ez elsősorban abból adódik, hogy a gyermekekkel rendelkezők ebből a korosztályból kerülnek ki legmagasabb számban.

A nemek szerinti megoszlást elemezve kiderül, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevők között még mindig magasabb számban fordulnak elő a nők. Ennek oka, hogy a nők könnyebben fordulnak szakemberhez segítségért problémáik megoldása érdekében.

A törvényi változások értelmében azon ügyfeleket, akik problémájuk megoldása nem igényel havi háromszori találkozást „Egyszeri alkalommal történő tájékoztatással, segítségnyújtással” segítjük. Ezek az esetek gyakran a formanyomtatványok kitöltését, hivatalos ügyekben való közreműködést vagy információnyújtást jelentik. A rendszeres család gondozást, kapcsolattartást nem teszik szükségessé, azonban a családsegítők munkáját igénybe veszik. Szolgálatunk arra törekszik, hogy az ügyfelek képessé váljanak az egyszerű nyomtatványok, kérelmek önálló megírására, kitöltésére. Ők teszik ki az egyszeri alkalommal megjelentek számát, mely összesen 490 fő.

Mindezeket felül tanácsadottként (velük eseti jelleggel került kapcsolatba a szolgálat, 1-2 alkalmas kapcsolattartást jelent) 92 család 183 gyerekével kerültünk kapcsolatba.

Ide tartoznak azok az esetek, amelyek gondozásba vételt nem igényeltek, azonban a probléma feltérképezése legalább egy vagy két alkalmas kapcsolatfelvételt jelent a családdal.

Az alapellátásba vétel azon gyermekek esetében indokolt, ahol a veszélyeztetettség fennáll, de a szülők önkéntesen vállalják az együttműködést a Család- és Gyermekegyesületi Szolgálattal, és lépéseket tesznek a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A gondozásba vétel – az esetek többségében – legalább hat hónapon túli kapcsolatot jelentenek egy-egy családdal. A szociális segítő munka során – a jogszabályi előírásnak megfelelően – legalább havi 3 személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni. A családsegítők elsősorban családlátogatás keretében a családot saját otthonában keresik fel.

Az alapellátás keretében történő család gondozás leggyakoribb okai: (Ezek az okok halmozottan fordulnak elő egy család esetében.)

- iskolai hiányzás, iskolai magatartási problémák,
- szülői elhanyagolás
- szabálysértés elkövetése
- gyermeknevelési problémák, következetlen nevelési módszerek alkalmazása
- lakhatási problémák (túlzsúfoltság, infrastruktúra hiánya, pl. víz, áram)
- anyagi (megélhetési)
 - szülő munkanélkülisége
 - háztartás jövedelme elégtelen

Ellátásba vételre 0-2 éves korosztálynál leginkább a szülő felelőtlensége miatt került sor. Elsősorban azért, mert nem tesz eleget maradéktalanul szülői kötelezettségének, gondozási, nevelési feladatainak (egészségügyi, nem megfelelő gyermeknevelési attitűd). Több gyermekes család esetén a probléma jellege miatt az alapellátást a családban nevelkedő valamennyi gyermek vonatkozásában kiterjesztjük.

Új alapellátásba vételre 2016. évben 32 gyermek esetében került sor, mely 15 családot érintett. Önkéntes, a gyermek által történő kapcsolatfelvételt nem került sor az elmúlt év folyamán. Szülővel közösen kezdeményezett 10 gyermek esetében, a jelzőrendszer által pedig 20 gyermek vonatkozásában került sor ellátásba vételre.

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül 6 gyermek esetében volt szükség közvetlenül hatósági intézkedésre javaslatot tenni, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, valamint 13 gyermek esetét továbbítottuk a központ felé.

Szolgálatunk 4 gyermek esetében működött közre az 50 igazolatlan órát meghaladó hiányzást követően a hatósági intézkedésre, azaz a védelembe vételre történő javaslatlétben. A korábbi évek tapasztalatait figyelembe véve elmondható, hogy jelentős mértékben csökkent az erre irányuló intézkedések száma.

A gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát a különböző gyermekvédelmi ellátásokból való kilépésen lehet mérni (gondozási esetek lezárása, ellátási forma változása, családba történő visszagondozás). A tényleges hatékonyság azonban nehezen mérhető. Az eredményességet nagymértékben befolyásolja a szülők együttműködési készsége, a jól megválasztott beavatkozási technikák, a rendelkezésre álló megfelelő eszközrendszer (pl. szakemberek elérhetősége). Ennek hiányában nagyon nehéz eredményt elérni a gondozott családoknál. Viszonylag kevés a lezárható esetek száma, inkább jellemző az ellátási forma változás (pl. védelembe vételből-alapellátásba), gyakran csak a nagykorúság elérésével kerülnek ki a gyermekek a rendszerből. Kevés azon gyermekek száma, akik csak rövid ideig tartózkodnak a rendszerben, általában valamilyen akut probléma jelentkezése miatt. Az ő esetükben egy rövid problémakezelési időszakkal, alapellátásban történő gondozással, vagy más segítő szakember (pl. pszichológus) bevonásával megszüntethető a veszélyeztetettség. Jellemző inkább, hogy egy-egy gyermek hosszabb időt – adott esetben évekig – részesül gyermekjóléti szolgáltatásban. Általában ezek a gyermekek generációkra visszanyúló, összetett problémákkal küzdő családokban élnek. Az ő esetükben a beidegződések és a család által rosszul kiválasztott probléma megoldási technikák miatt, nagyon nehéz a hatékony beavatkozás. Gyakran csak hatósági intézkedésekkel (pl. védelembe vétel) vagy a gyermek családból való kiemelésével lehet csökkenteni vagy megszüntetni a gyermek veszélyeztetettségét.

Szolgálatunkat a bíróság gyermek elhelyezési per, gyermektartásdíj megállapítása iránti per során 35 alkalommal kérte fel környezettanulmány elkészítésére.

A problémák megoldását célzó szakmai tevékenységek számát az alábbi táblázat mutatja.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének száma (halmozott adat):

Megnevezés		Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás		294	186
Tanácsadás		614	312
Segítő beszélgetés		561	384
Hivatalos ügyekben való közreműködés		919	418
Családlátogatás		948	241
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	pénzbeli	132	92
	természetbeni	248	113
Közvetítés	más szolgáltatáshoz	2	2
	család- és gyermekjóléti központhoz	9	12
Szociális segítő tevékenység	saját ügykörben	583	201
	egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába központ által bevonva	96	32
	szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	31	2
Esetmegbeszélés, esetkonzultáció		177	70
esetkonferencia		11	24
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		35	35
Adományközvetítés		16	102
Pszichológiai tanácsadás		98	21

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat elsősorban egyéni esetkezelés formájában végzi gondozási tevékenységét, az esetszám miatt a csoportos tevékenységek nem jelennek meg a szolgáltatási palettán.

A fenti adatokból látszik, hogy továbbra is a segítő beszélgetés, a tanácsadás és az ügyintézésben való segítségnyújtás jellemző leginkább a szakmai munkára. Míg az információnyújtás rövid, általában egy alkalmas interakciót jelent a kliens és a szakember között, addig a segítő beszélgetés és a tanácsadás több alkalmas, bizalom alapuló kapcsolatot jelent.

A 2016. évi családlátogatások száma 948 alkalom volt. A családsegítők tevékenysége nagy részben a családi környezetbe történik, erre utal a családlátogatások magas száma is. Fontos a bizalmi légkör kialakítása a hatékony munka érdekében. A családtagok otthonukban, saját személyes szférájukban könnyebben megnyílnak. A rendszeres látogatás tapasztalatai sok információt hordoznak a családdal érintett szakemberek számára, segítve ezzel munkájukat az ügyfelek érdekében.

Az anyagi nehézségek esetén az információnyújtás, továbbirányítás, ügyintézésben való segítségnyújtás, adományszervezés, adományban való részesítés, az, amit a család- és gyermekjóléti szolgálat elsődlegesen tud tenni.

Az intézményünk a tavalyi évben 8 főtől, illetve a Vöröskereszt helyi szervezetétől kapott ruha, játékadományt, melynek kiosztására 3 alkalommal került sor, melyből összesen 112 család részesült.

A tavalyi évhez hasonlóan a „Rák Ellen az Emberért, a Holnapért” Alapítvány összesen 240 üveg Béres Cseppet adományozott a daganatos betegségben szenvedő emberek gyógyulásának elősegítésére, melyből 71 fő részesült. Ezen adomány kiosztásában a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői és a Polgármesteri Hivatal működtek közre.

Gyermekjóléti szolgálat megbeszéléseinek típusa és száma:

A családgondozói munka, folyamatos együttműködést, együttgondolkodást igényel valamennyi feladat, valamennyi gondozott család, hozzánk forduló ügyfél vonatkozásában. Ez az együttműködés a tavalyi év folyamán is jellemezte tevékenységünket.

Az elmúlt években szoros, élő kapcsolatot alakítottunk ki a jelzőrendszer tagjaival. A szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival esetszemináriumok, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések formájában. A hatékonyabb esetkezelés érdekében esetszemináriumokat, esetkonzultációkat tartottunk, összesen 177 alkalommal 70 gyermekkel kapcsolatban, ahol feltártuk a veszélyeztetettséget előidéző okokat és ezek megoldására közösen tettünk javaslatot. Az elmúlt év során 11 alkalommal került sor esetszeminárióra az érintett szakemberek részvételével, mely 24 gyermeket érintett. A család- és gyermekjóléti szolgálatunk fontos feladata, az intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

A család- és gyermekjóléti szolgálat és az észlelő- és jelzőrendszeri tagok együttműködésének elősegítése, illetve hatékonyabbá tétele érdekében szakmaközi megbeszéléseket tart. Az évfolyamán 5 alkalommal került sor a gyermekjóléti szolgálat és egy-egy szakma részvételével szakmaközi megbeszélésre.

A család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a kezelt probléma típusa szerint az ellátott személyek körében:

Probléma típusa		Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)		Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)	
		0-17 év	18- év	0-17 év	18- év
Életviteli		15	14	34	31
Családi-kapcsolati konfliktus		9	3	19	13
Családon belüli bántalmazás		-	-	-	-
Elhanyagolás		24		52	
	ebből oktatási, nevelési elhanyagolás	22		49	
Gyermeknevelési		41	29	92	38
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség		18		51	
Magatartászavar, teljesítményzavar		6		6	
Fogyatékoság		-	-	1	1
Lelki-mentális		2	2	8	7
Egyéb egészségi probléma		-	1	6	7
Foglalkoztatással kapcsolatos		-	-	-	22
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)		9	20	39	55
Ügyintézésrel kapcsolatos		-	6	-	82
Információkéréssel kapcsolatos		-	2	6	42
Összesen:		124	77	314	298

A gyermekek/családok egy fő probléma miatt kerülnek a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat látókörébe, azonban a legtöbb család problémája összetett, nehéz körülhatárolni, hisz a problémák általában egymásra épülnek, összefüggenek. Egyik probléma generálja a másikat.

A hozott problémák típusai közül legjellemzőbbek a családi körülményekkel, megélhetéssel, egzisztenciális gondokkal összefüggő segítségkérések. Nagy arányban reprezentáltak a szülők életvitelével, valamint a szülői elhanyagolással kapcsolatos problémák. Jelentős ezért a gyermeknevelési (magatartási, viselkedési zavarok), szülők anyagi gondjai (munkahely elvesztése, létminimum szerinti jövedelmek) és életviteli gondok miatt (szenvedélybetegségek,

családi viták, veszekedések) hozzánk fordulók száma. Ezek esetkezelése során ügyintézésben (hivatalos okmányok pótlása, ellátások igénylése) nyújtunk segítséget, krízishelyzeteket hártunk el (élelmezések, adományozások, azonnali segítségnyújtás, intézkedés). Nagy számban végzünk segítőbeszélgetést, tanácsadást vagy információt nyújtunk. Szakmai munkánk összetett és személyre szabott, hiszen az ügyfél által elmondott probléma mögött az esetek jelentős többségében több megoldásra váró gondot is feltárnak a családsegítők, így a hozott és a kezelt problémák száma és típusai között eltérések mutatkoznak.

A kezelendő problémák nagy részben a szülők helytelen életviteléből adódnak (szenvedélybetegség, szülői felelőtlen, gyermeket veszélyeztető magatartás, szülők konfliktusos kapcsolata, felelőtlenségéből adódó anyagi problémák, a szülő megbízhatatlansága, gyermek érzelmi, értelmi elhanyagolása, lakókörnyezet elhanyagolása, higiéné hiánya). Tapasztalataink alapján szinte az egyik legnehezebb feladat változtatni a családok szemléletén, gondolkodásmódján. Amennyiben sikerül is, csak nagyon apró lépésekben lehet haladni és sajnos az is előfordul, hogy ideig-óráig tart a változás és újra és újra az elejéről kell kezdeni a változáshoz szükséges lépéseket.

Eseteink között emelkedő számban fordul elő a szülők részéről gyermeknevelési, a gyermek részéről a magatartási probléma. Általánosságban elmondható, hogy a szülők helytelenül viszonyulnak a gyermekeik viselkedési problémáihoz, nem rendelkeznek olyan eszközrendszerrel, amellyel hatékonyan tudják kezelni ezeket a problémákat. Ez minden korosztályt nevelő családra elmondható, de legmarkánsabban a kamaszkorba lépő tinédzserek esetében jelenik meg.

Mіндеzeken felül nagy hangsúlyt fektettünk a szülői elhanyagolásból adódó problémák kezelésére, a gyermek alapvető szükségletei kielégítésének hiányára.

A jelzőrendszerrel való együttműködés és az intézmény kapcsolatrendszere

A Szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelző rendszert működtet. A jelzőrendszer éves munkaterv alapján végzi tevékenységét, s évente egy alkalommal – február 28-ig - tanácskozást szervez, melyen értékeli tárgyévi tevékenységét és szükség szerint javaslatot fogalmaz meg a fenntartók felé a gyermekjóléti alapellátás fejlesztésére. A gyermekvédelmi tanácskozás megtartására 2016. február 24-én került sor, melyen a jelzőrendszer tagjai igen magas számban képviseltették magukat.

A törvényi előírás kötelezővé teszi a szakmaközi megbeszélések összehívását is. Ezeken a találkozókön egy-egy meghatározott témakörben megbeszéljük szakmai tapasztalatainkat, illetve az aktuális problémákat.

Az esetek nagy része Szolgálatunknál nem a család, gyermek önkéntes jelentkezésével indul, hanem a jelzőrendszer valamely tagja hívja fel a figyelmet arra, hogy a családban élő gyermek nem megfelelően nevelkedik.

A gyermekvédelmi rendszer egy hatékonyan működő jelzőrendszeren alapul, amelyben fontos szerepe van az oktatási intézményeknek, védőnőnek, házi gyermekorvosnak, akik a gyermek veszélyeztetettsége esetén jeleznek az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb, a megfelelő időben érkező segítség. Az elején, a nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkező segítséggel lehet legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

A jelzőrendszeri tagoktól a szolgálathoz érkező esetjelzések alakulása:

Jelzőrendszer tagjai	Jelzések száma 2013. évben	Jelzések száma 2014. évben	Jelzések száma 2015. évben	Jelzések száma 2016. évben
Védőnők	17	24	29	37
Háziorvos	1	0	0	1
Közoktatási intézmény	133	97	114	78
Rendőrség	14	11	17	16
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	30	19	25	18
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	10	4	4	17
Átmeneti gondozást biztosítók	0	0	2	0
Pártfogó felügyelet	8	3	3	2
Állampolgár	3	16	18	11
Összesen	216	179	215	230

Az esetjelzések általános tendenciáit követve a szóbeli jelzések száma az eltelt időszakban továbbra is magas arányt mutatnak. A kollegák kiemelt figyelmet fordítanak a jelzések formai és tartalmi követelményeire.

A beérkezett jelzések értékelése során megállapíthatjuk, hogy az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett jelzések szinte teljes egészét a Védőnői Szolgálattól beérkezett jelzések tették ki 2016. évben is, bár egy-egy esetben megjelent a házi gyermekorvostól kapott jelzés is. Sajnálatos, hogy a házi gyermekorvosok aktivitása ebben a beszámolási időszakban sem változott markánsan, holott a veszélyeztetett gyermekekkel a Védőnői Szolgálat mellett elsősorban ők találkoznak. A házi gyermekorvosok észlelhetik a gyermekek elhanyagolásának, nem megfelelő ellátásának, a kisebb és nagyobb fokú szülői veszélyeztetésnek elsődleges jeleit. Így ők azok, akik azt az első jelzést megadhatnák, amelynek nyomán a család életébe való komplex szakmai beavatkozás hathatós segítségnyújtást és lényeges változást hozhatna. Velük kapcsolatban említést kell tennem újra az iskolai hiányzások viszonylag magas számáról, melyről pontos adatokkal a közoktatási intézmények rendelkeznek. Elmondások alapján, a „betegségről” kiadott orvosi igazolások egy részében maga a gyermek meg sem jelenik az

orvosi vizsgálaton, vagy ha meg is jelenik, a közoktatási intézmény által megküldött hivatalos felszólítással, mely tartalmazza a hiányzott napok dátumait.

A fenti mutatók alapján továbbra is az oktatási-nevelési intézmények és védőnők felől érkeznek az írásos jelzések zömében. Az adatokból látható, hogy az állampolgárok is élnek jelzési kötelezettségükkel Szolgálatunk felé.

A beérkezett jelzések vonatkozásában megállapítható, hogy számuk hasonló tendenciát mutat, kivéve a védőnői és a napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók esetében, ahol emelkedés figyelhető meg.

A jelzések száma az oktatási intézmények vonatkozásában csökkent, amely magyarázható azzal, hogy az egy tanulóra eső igazolatlan mulasztások száma csökkent.

Továbbra is jelen vannak a deviáns viselkedésű gyermekek, ahol a háttérben gyakran a szülők elhanyagoló nevelése, agresszivitása, italozó életmódja áll. Különösen nagy a probléma ezeknél a gyerekeknél, mert a szülők sem következetesek, elvtelenül védik gyermekeiket, így a probléma kezelése komoly akadályokba ütközik.

További gondot jelentenek, a szülők életvezetési problémái, a gyermekekkel való kevés törődés és a helytelen nevelési attitűdök, kapcsolattartási problémák.

Kriminalisztikai mutatók:

Magnevezés		Nem volt gondozásban	Alapellátásban
Szabálysértés elkövetése	Gyermekkorú	0	2
	Fiatalkorú	4	2
	Összesen	4	4
Bűncselekmény elkövetése	Gyermekkorú	0	0
	Fiatalkorú	0	0
	Összesen	0	0
Összesen:		4	4

A gyermekek- fiatalkorúak körében leggyakrabban elkövetett szabálysértés a kis értékre elkövetett lopás volt. Bűncselekményt elkövető gyermekkorú és fiatalkorú 2016. évben nem került a család- és gyermekjóléti szolgálat látókörébe.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatunk által 2016. évben megrendezésre került prevenció és szabadidős programok:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szociális segítő tevékenységen kívül továbbra is kiemelt szerepet szán a preventív jellegű tevékenységeknek, így szabadidős foglalkozásokat, káros szenvedélyek megelőzését célzó programokat szervez az ellátási területén élő gyermekek, fiatalok számára. Így a

- Család- és Gyermekjóléti Szolgálatunk szervezésében, 2016. május 09. – 2016. május 13. között, egy héten át volt megtekinthető a Tiszavasvári Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) által életre hívott drog prevenció kiállítása „Az élet labirintusa” címmel. A prevenció célzatú kiállítást városunkban, a Berettyóújfalvi Szakképzési Centrum József Attila Gimnázium és Szakképző Iskolájának tanulói, valamint a Polgári Vásárhelyi Pál Általános Iskola 7-8. évfolyamos diákjai, azaz közel 300 fiatal tekinthette meg szervezett módon, szakszerű tárlatvezetéssel.
- A nyári szabadidős foglalkozás lebonyolítására 2 turnusban került sor, 2016. 08. 01. – 2016. 08. 12. közötti időszakban. A foglalkozásokon a gyermekek térítésmentesen vehettek részt, amelyeken elsősorban alsó tagozatos korosztály képviseltette magát, s a jelentkezéskor előnyt élveztek azok a diákok, gyermekek, akiknek a szülei dolgoznak és felügyeletük emiatt nem biztosított.

Éves célkitűzések

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a család- és gyermekjóléti szolgálatok számára kötelezően előírja az éves gyermekvédelmi tanácskozás megszervezését és az éves jelzőrendszeri intézkedési terv elkészítését az adott évre vonatkozóan. A 2017. évi jelzőrendszeri intézkedési terv célkitűzéseiként az alábbiak kerültek meghatározásra:

- az indokolatlan igazolt és az igazolatlan hiányzások számának visszaszorítása.

A cél elérése érdekében végzett feladatként pedig megjelölésre kerültek:

- az eszmegbeszélések, valamint esetkonferenciák gyakoriságának növelése a jelzőrendszeri tagok aktív részvételével,
- a jelzőrendszeri tagok aktivizálása, valamint az inaktív tagok bevonása a jelzőrendszer működésébe.

A tapasztalatok alapján jellemző, hogy a családok egyre jobban kivonulnak a problémamegoldásból. A szülői érdektelenség időnként olyan helyzeteket eredményezett, ahol a gyermek érdekeit csak az iskola és a család- és gyermekjóléti szolgálat képviseli. Olyan méreteket öltött az igazolt és az igazolatlan iskolai hiányzás, amit már az oktatási intézményen belül igen nehéz kezelni. Remélhetőleg a közös cselekvés, együttgondolkodás a jövőben visszaszorítja az ilyen típusú problémákat, de ehhez feltétlenül szükséges, hogy a jelzőrendszer minden érintett tagja partner legyen a jelzőrendszer hatékony működtetésben, az igazolatlan és az indokolatlan igazolt hiányzások visszaszorítása érdekében.

Napsugár Óvoda és Bölcsőde

Bölcsődei Intézményegység

A bölcsődék működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998./IV.30./NM rendelet határozza meg.

A működés rendjét a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai módszertani levél (NRSZH, 2012.) valamint saját szakmai programunk szabályozza.

A bölcsőde gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formája a gyermekek életkorának megfelelően.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Általános feltételek

A bölcsődébe beiratott és felvett gyerekek száma 2016/2017-es nevelési évben 14 fő.

Így a bölcsőde kihasználtsága maximális. („A bölcsődei csoportban, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel -, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható.” 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet)

Gyermekvédelmi adatok

Az 2016/2017-es nevelési évben bölcsődébe beiratott gyermekek között jelenleg négy gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik közül egy hátrányos helyzetű egy pedig halmozottan hátrányos helyzetű.

A bölcsődébe járó gyermekek szülei dolgoznak (ez egyben a bölcsődei felvétel kritériuma is), de természetesen a gyermekek különböző anyagi háttérű családokból érkeznek.

A bölcsődei beszoktatást minden esetben családlátogatással kezdjük, ahol lehetőségünk van a gyermek családban elfoglalt helyének, lakáskörülményeinek megfigyelésére. A szülőkkel napi kapcsolatban vagyunk a gyermekek érkezésekor és távozásakor lehetőségünk van a problémák megbeszélésére. Úgy gondolom a szülőkkel igen jó kapcsolatot sikerült kiépítenünk. Már a beszoktatás ideje alatt megfogadták és elfogadták tanácsainkat. A megtartott szülői értekezleten szinte teljes létszámban részt vettek. Ezek a szülői értekezletek általában egy nagy beszélgető körre alakultak át, ahol a szülők elmondják problémájukat és tanácsokat kértek tőlünk és egymástól.

Minden gyermeknek van saját kisgyermeknevelője, ő az, aki fokozottan felelős a csoportjába járó 6-7 gyermekért, ő az a személy, aki az anyától megtanulja a gyermek otthoni szokásait, a vele kapcsolatos fontosabb teendőket. A nap nagy részében ő gondozza a gyermeket, eteti, öltözteti, lefekteti, ha igényli, szeretgeti, ölbe veszi, dúdolgat, mesél neki, megvigasztalja őt, ha bánatos, s bölcsődei tartózkodása végéig ő kíséri, segíti fejlődését. Ez a rendszer még nagyobb lehetőséget biztosít az egyéni bánásmódra és az esetleges problémák feltárására, észrevételére. Bölcsődénket heti rendszerességgel látogatja a gyermekorvos, aki szükség esetén megvizsgálja a gyermekeket és tanácsokkal látja el a szülőket. Rendszeres kapcsolatot tartunk fent a védőnőkkel. Szükség esetén (gyermek veszélyeztetettsége) felvesszük a kapcsolatot a Gyermekjóléti szolgálattal. Ebben az évben nem volt olyan esetünk amikor a gyermek veszélyeztetettsége esetén intézkednünk kellett volna.

Óvodai intézményegység

Óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít a prevencióra, a hátrányos helyzet csökkentésére, a veszélyeztetettség megelőzésére és a segítségnyújtásra, mindezt együttműködve a családokkal és a különböző szakemberekkel. Nevelő munkánk során figyelembe vesszük az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek kultúráját, a sajátos nevelést igénylő gyermekekkel kapcsolatos alapelveket, a differenciált fejlesztés lehetőségeit. Az óvodai gyermekvédelem az egyik legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyermekek minden problémája (éhsége, agresszivitása, szorongása, hiányzások stb.) itt érzékelhető először.

Továbbra is problémát jelent számunkra az állami gondozásból kihozott gyerekek magas létszáma, év közbeni vándorlása. Ezek a gyerekek mentálisan sérültek, gyakori a fejlődésbeni lemaradásuk. Az SNI, és BTM-es gyerekek továbbra is az intézményünkben maradtak, mert az őket fejlesztő kijelölt intézményekbe (pl. Újszentmargita, Hajdúnánás) nem tudják áthordani a szülők. Ezek a gyerekek nem kapnak hivatalosan fejlesztést, holott nagy szükségük lenne a gyógypedagógusra, gyógytornászra.

Fontos számunkra a szülőkkel, gyerekekkel közös élmény, a közös tevékenység.

Kialakult hagyományaink:

- családlátogatás,
- anyás beszoktatás,
- szülői értekezlet, amin zsíros kenyér parti, különböző eszközökből barkácsolás, stb., van, hogy a látogatottság nagyobb legyen,
- napi megbeszélések,
- munkadélután, készülődés karácsonyra, stb.,
- egészségét, szülőkkel közös torna, vérnyomásmérés stb.,
- óvodai csoportlátogatások (rokoni kapcsolatok ápolása),
- családi nap,
- gyermeknap,
- kirándulás szülőkkel,
- nyílt napok,
- szülőkkel közös farsang, évváró, és anyák napi ünnepség.

A gyermekek biztonsága érdekében fontosnak tartjuk a kézből kézbe való átadást.

Kérjük a szülők írásbeli nyilatkozatát arról, hogy a gyermeket kinek adhatjuk oda az óvodából való távozáskor, ki viheti el őket. A továbbiakban is együttműködünk a védőnői szolgálattal, látogatásuk már nem olyan rendszeres, mint régen, (heti egy alkalommal) inkább csak szükség szerint. A gyermekorvos az esedékes vizsgálatokat elvégzi.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szakszolgálattal kapcsolatunk folyamatos.

A Hajdúnánási Pedagógiai Szakszolgálattól heti rendszerességgel érkezik egy fejlesztő pedagógus és egy logopédus. Szükség szerint, egy- egy vizsgálatra érkezik a pszichológus.

2016. októberi statisztikai adatok alapján

Az óvodába járó gyermekek száma: 261

- Ebből az óvoda által nyilvántartott hátrányos helyzetű gyermekek száma: 54
- Ebből az óvoda által nyilvántartott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 38
- Ebből az óvoda által nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek száma: 20
- Újonnan érkező gyerekek: 98

- A családlátogatási alkalmak száma: 118

Kapcsolattartás a szülőkkel, tapasztalatok:

Mindennapos találkozások a szülőkkel, családlátogatás, fogadóóra, nyíltnapok, nyilvános ünnepek, közös kirándulás, közös főzések, erdei óvoda, munka délelőttök.

Családszerkezet.

a családban 1 gyermek van:	60 fő + 4 fő bölcsődéből
a családban 2 gyermek van:	110 fő
a családban 3, vagy több gyermek van:	97 fő
a szülő egyedül neveli gyermekét:	18 fő
a családban mindkét szülő munkanélküli:	14 fő
a családban az apa munkanélküli:	13 fő
a családban az anya munkanélküli:	42 fő
az anya GYES.-en van:	67 fő
mindkét szülő dolgozik.	112 fő
nevelőszülőknél elhelyezve:	23 fő
nagyszülői gyámság alatt:	3 fő
örökbe fogadott :	0

Észlelt problémák:

- anyagi: 18 fő
- gyermeknevelési: 0
- gyermekintézménybe beilleszkedési: 0
- családi konfliktus: 2 fő
- családi életviteli: 0
- szülői elhanyagolás: 0
- fogyatékoság: 0
- szenvedélybetegség: 0
- jogi problémák: 0
- egészségügyi problémák: 3 fő
okai: rendezetlen otthon, tisztálkodás hiánya, tetvesség
- egyéb problémák:
nevelőszülőkhöz került, lelkileg sérült gyerekek, BTM-es SNI-s gyerekek, akik fejlesztése nem megoldott. A fejlesztésre kijelölt intézmény más városban van és a szülő, nevelőszülő, oda nem hordja gyermekét, intézményünkben csak normál fejlesztést kap.

Pedagógiai szakszolgálathoz javasolt gyerekek:

Pszichológushoz javasolt gyerekek száma:	7 fő
Logopédushoz javasolt gyerekek száma:	30 fő
Fejlesztő pedagógushoz javasolt gyerekek száma:	18 fő
Szakértői bizottsághoz javasolt gyerekek:	6 fő
Iskolaérettségi vizsgálatra:	8 fő

Probléma jelzése a gyermekjóléti szolgálat felé: 14 esetben

Észlelő-és jelzőrendszeri esetmegbeszélés egy alkalommal volt. Napi kapcsolatban állunk, s ha egy gyerek nem jár óvodába, vagy más probléma adódik telefonon, vagy személyesen is egyeztetünk. Tapasztalható, hogy csökkent a hátrányos helyzetű gyerekek hiányzása.

Javaslataink a gyermek helyzetének javítása érdekében:

Szülők rendszeres látogatása, tájékoztatása. Hátrányok kompenzálása. (iskolázottság, anyagi, stb.).

A nevelőszülőkhöz kihelyezett gyerekeket év közben - egyik napról a másikra- ne hozzák ki, és ne vigyék el.

Készítsék fel jobban a nevelőszülőket a gyerekek fogadására, különösen, ha több vagy sérült gyereket hoznak ki.

Kötelezzék a nevelőszülőket, szülőket arra, hogy a gyerekek, minden nekik járó fejlesztést megkapjanak.

4. Felügyeleti szervek által tett ellenőrzések megállapításainak bemutatása

Felügyeleti szervünk – a HBMKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya – 2016. október 12.-13. napján tartott helyszíni ellenőrzést a Polgári Szociális Szolgáltató Központnál. A felügyeleti szervünk által lefolytatott ellenőrzés kiterjedt a személyi és tárgyi feltételek, valamint az ellátotti jogok érvényesülésének vizsgálatára is. Az ellenőrzésről jegyzőkönyv készült, melyben megállapításra került, hogy az intézmény személyi feltételei teljes körűen biztosítottak, a szakképzettségi arány is csak egyetlen esetben nem felel meg a jogszabályi előírásoknak. A tárgyi feltételeken az előző ellenőrzéshez képest sokat javítottak. A szakmai munka magas színvonalon folyik, a dokumentációkat pontosan vezetik, a jogszabályváltozásokat követik. Ellátotti jogsérelem nem következett be. „A tapasztaltak szerint az intézményben számos pozitív változás következett be, példás fejlődésen ment át az előző ellenőrzés óta.”

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Polgár Város Önkormányzata a lehetőségekhez képest megteremti a pénzbeli és természetbeni ellátások költségvetési fedezetét, és a személyes gondoskodás kötelező, valamint önként vállalt formáit is biztosítja az intézmények fenntartásával. A 3 éves korú gyermekek beóvodázása érdekében és a törvényi megfelelés miatt önkormányzatunk 2016. évben pályázatot nyújtott be az óvodai csoportbővítés érdekében, melynek eredménye még nem ismert. Ebben az évben ismét pályázatot nyújtottunk be a bölcsőde-óvodai férőhely bővítés érdekében, mely pályázat lehetőséget biztosít játszóudvar fejlesztésére, és bútorok, eszközök beszerzésére is.

6. Bűnmegelőzési Program

Településünkön a bűnmegelőzés érdekében összehangoltan végzi munkáját a rendőrség, a , a mezőéri szolgálat, a polgárőrség, a közterület-felügyelő és a településőrök. 2014. évben pályázati úton 32 térfelügyelő kamera felszerelésére került sor a város központi területein, melyek nagyban segítik a preventív munkát. Az önkormányzat által életre hívott Közbiztonsági Fórum negyedévenként ülésezik a fenti említett szereplők jelenlétével, és értékeli a tevékenységet, felhívják a figyelmet a konkrét problémákra, feladatokra. Településünk rendelkezik a képviselő-testület által elfogadott Bűnmegelőzési Programmal. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számáról, és az általuk elkövetett bűncselekményekről a gyermekjóléti szolgálat beszámolója tartalmaz részletes adatokat. A városban, a településen működő civil szervezetek összefogása a bűnmegelőzés, a fiatalok védelmében példaeértékű.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településünkön működő civil szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködés kiegyensúlyozott. Az önkormányzat pályázati eljárás keretében anyagi támogatást nyújt a szervezeteknek. A gyermekvédelmi, gyermekjóléti munka során együttműködünk a helyi Vöröskereszttel, a Polgárőrséggel, a Polgár Városért Alapítvánnyal, a Polgár és Térsége Egészségügyéért Alapítvánnyal. Kialakult hagyomány a közös adománygyűjtés és osztás, a különböző jótékony rendezvényeken való közreműködés. A szervezetek célul tűzték ki a fiatalok korosztály érdekében nyújtott prevenciós tevékenységet. A Polgárőrség a Vöröskereszttel közösen a helyi esélyegyenlőség jegyében szervezte programjait, amellyel ezt a korosztályt célozta meg: katasztrófavédelmi felkészítő, segítő kutya bemutató, közlekedési szabályok fokozott betartása, sporttábor szervezése és anyagi támogatása hátrányos helyzetű gyermekek részére, nyári napközis tábor megszervezése a munkát vállaló szülők gyermekei részére

Ezek a programok ráirányítják a figyelmet a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére, a közösségekhez való tartozás pozitívumaira. Ezeken a programokon nagy létszámú gyermek, fiatalok vesz részt. Egy-egy alkalommal általában 20-200 fő között mozog a résztvevők létszáma.

A Polgár és Térsége Egészségügyéért alapítvány 12 fő hátrányos helyzetű gyermek sport táborban való részvételét támogatta.

Az együttműködés további előnye még az információáramlás és információcsere, amely ahhoz nyújt segítséget, hogy teljes rálátásunk legyen a hátrányos helyzetű, nehezen élő gyermekekre.

Összegzés

Polgár Város Önkormányzata által elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programban, valamint a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióban is az elsődleges célok között szerepel a gyermekekkel való foglalkozás, a hátrányos helyzet, az iskolai lemorzsolódás visszaszorítása, a szolgáltatások közelebb kerülése az ellátottakhoz, a gyermekjóléti intézmény jogszabály szerinti működésének biztosítása, valamint az önkormányzat feladatellátási kötelezettségének teljesítése. Feladatként határozza meg a koncepció a család- és gyermekvédelem fejlesztését, a tevékenység javítását és ésszerűsítését.

Elsődleges rövidtávú célunk tehát, hogy a gyermekjóléti személyes gondoskodást nyújtó intézmény jogszabályok szerinti működését biztosítani tudjuk. A meglévő intézmény tárgyi feltételeit, biztonságos működését kell megteremteni ahhoz, hogy a gyermekvédelem fejlesztését érintő elképzeléseinket meg tudjuk valósítani.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, a beszámolókat megtárgyalni, javaslataikkal ellátni és elfogadni szíveskedjenek.

Polgár, 2017. május 4.

Tisztelettel:

dr. Váliné Antal Mária
címzetes főjegyző

...../2017.(V.17.) sz. határozat

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról készített éves értékelést megtárgyalta, és elfogadja.

Felhívja a jegyzőt, hogy a tájékoztatót a Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának az előírt tájékoztatási kötelezettségre hivatkozással küldje meg.

Felelős: dr. Váliné Antal Mária címzetes főjegyző
Határidő: 2017. május 31.